

CUPRINS

1. JUSTIFICARE. EXPLICAȚIE. PRECIZARE RELATIVĂ LA GENUL LITERAR	5
2. CALEA A TREIA ÎN DREPT. RAPORTUL DINTRE INDIVIDUALISM ȘI SOCIALISM. FUGA DE CLIȘEE ÎN INTERPRETAREA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	7
3. NATURA FISCALITĂȚII. RAPORTUL DINTRE PARTEA CUANTIFICABILĂ ȘI CEA NECUANTIFICABILĂ	28
4. FILOSOFIA FISCALITĂȚII	29
5. ARGUMENT ȘI CONTRAARGUMENT. TEZĂ ȘI ANTITEZĂ. CU PRIVIRE LA FISCALITATE	33
6. STRUCTURA FISCALITĂȚII. NIVELURILE FISCALITĂȚII	39
7. RAPORTUL DINTRE POLITICA FISCALĂ ȘI FISCALITATE	41
8. ROLUL STATULUI ÎN DREPTUL FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	43
8.1. ORGANIZAREA STATULUI ȘI SUVERANITATEA	43
8.2. PUTERILE ÎN STAT. ORGANELE LEGISLATIVE, EXECUTIVE ȘI JUDECĂTOREȘTI	45
8.3. CONTROLUL PUTERILOR CONSTITUITE ÎN STAT. ECHILIBRUL PUTERILOR STATALE	52
9. RAMURA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	65
9.1. INTRODUCERE	65
9.2. OBIECTUL RAMURII DE DREPT	65
9.3. PREMISA FUNDAMENTALĂ A DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	66
9.4. LANȚUL TEMPORAL AL VENITURILOR BUGETARE	67
9.5. DREPT FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	67
9.6. APARTENENȚA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC DIN PERSPECTIVA DIHOTOMIEI DREPT PUBLIC-DREPT PRIVAT	68
9.7. AUTONOMIA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	69
9.8. DREPTUL FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC SE AFLĂ LA ÎNTREPĂTRUNDEREA DREPTULUI CU ECONOMIA	76
9.9. RAPORTUL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC CU ALTE RAMURI DE DREPT	84
9.10. DEFINIȚIA RAMURII DE DREPT	101
10. ASPECTE ISTORICE CU PRIVIRE LA FISCALITATE	102
10.1. STATUL ȘI FISCALITATEA. EVOLUȚIA LEGISLATIVĂ A FISCALITĂȚII ÎN ROMÂNIA	102
10.2. CONSTITUȚIA DIN 1866	105
10.3. CONSTITUȚIA DIN 1923	107
10.4. CONSTITUȚIA DIN 1938	115
10.5. CONSTITUȚIA DIN 1952	116
10.6. CONSTITUȚIA DIN 1991, ASTFEL CUM ACEASTA A FOST REVIZUITĂ ÎN 2003	120

10.7.	SCURTĂ PREZENTARE ISTORICĂ A EVOLUȚIEI DREPTULUI DE PROPRIETATE, FUNDAMENT AL TAXELOR ȘI IMPOZITELOR	127
10.8.	IZVOARELE DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	132
10.8.1.	Aspecte generale. Categoriile de izvoare de drept.....	132
10.8.2.	Specificitatea prevederilor constituționale în materia dreptului fiscal și financiar public.....	134
10.8.2.1.	Constituția, izvor al dreptului fiscal și financiar public	134
10.8.2.2.	Suveranitatea fiscală.....	136
10.8.2.2.1.	Aspecte introductive	136
10.8.2.2.2.	Răspunderea juridică a statului.....	138
10.8.2.2.3.	Regimul juridic al suveranității.....	142
10.8.2.2.4.	Regimul juridic al suveranității fiscale	148
10.8.3.	Specificitatea dreptului comunitar primar și derivat în materia dreptului fiscal și financiar public	168
10.8.3.1.	Raportul dreptului național cu dreptul uniunii europene	168
10.8.3.1.1.	Natura dreptului uniunii europene. aspecte introductive	168
10.8.3.1.2.	Procedura întrebărilor preliminare ca mijloc de coroborare a planului național cu cel comunitar.....	173
10.8.3.1.3.	Jurisprudența curții constituționale cu privire la raportul dintre cele două sisteme de drept	178
10.8.3.2.	Interpretarea autonomă. Autonomia dreptului Uniunii Europene	180
10.8.3.2.1.	Specificitatea economică este baza autonomiei dreptului Uniunii Europene	180
10.8.3.2.2.	Noțiunea de bunuri	188
10.8.3.3.	Libertatea de circulația a mărfurilor. Taxele vamale. Restricțiile cantitative.....	188
10.8.3.3.1.	Taxele vamale	188
10.8.3.3.2.	Bariere tehnice, fiscale și administrative	189
10.8.3.3.2.1.	Barierele tehnice	189
10.8.3.3.2.2.	Barierele fiscale.....	191
10.8.3.3.2.3.	Restricțiile cantitative	194
10.8.3.3.2.3.1.	Aspecte introductive	194
10.8.3.3.2.3.2.	Taxa pe înmatricularea autovehiculelor	195
10.8.3.3.2.4.	Libera circulație a mărfurilor.....	199
10.8.3.4.	Specificitatea prevederilor fiscale cuprinse în dreptul Uniunii Europene și interacțiunea acestora cu libertățile fundamentale comunitare.....	202
10.8.3.4.1.	Aspecte introductive cu privire la distincția dintre libertăți.....	202
10.8.3.4.2.	Specificitatea dreptului derivat comunitar	215
10.8.3.4.3.	Specificitatea acordurilor internaționale încheiate cu statele terțe, din perspectiva dreptului comunitar fiscal.....	222
10.8.3.4.4.	Efectivitatea dreptului fiscal al Uniunii Europene	228
10.9.	TRATATELE ȘI CONVENȚIILE INTERNAȚIONALE, IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC. CONVENȚIILE DE EVITARE A DUBLEI IMPUNERI	231
10.10.	CONVENȚIILE INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR OMULUI	243
10.10.1.	Aspecte generale	243
10.10.2.	Aspecte particulare cu privire la securitatea juridică și proporționalitate.....	249
10.10.3.	Aspecte particulare cu privire la diferența dintre retroactivitatea legii și retroactivitatea actului administrativ	251
10.11.	DREPTUL INTERN PRIMAR – IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	253
10.11.1.	Considerații cu privire la Codul fiscal	253
10.11.2.	Considerații cu privire la regulile de interpretare	255

10.12.	DREPTUL INTERN SECUNDAR – IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	260
10.13.	PRINCIPIILE FISCALITĂȚII. POZIȚIA ACESTORA ÎN CADRUL IZVOARELOR DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	267
10.13.1.	Aspecte generale cu privire la principiile fiscalității	267
10.13.2.	Principiul legalității.....	268
10.13.3.	Principiul accesului liber la justiție în materie fiscală.....	270
10.13.4.	Principiul protejării intereselor naționale în activitatea financiară și fiscal-bugetară.....	278
10.13.4.1.	Perspectiva națională a interesului public	278
10.13.4.2.	Aplicații ale modalității de protejare a interesului național prin prisma interesului comunitar	288
10.13.5.	Principiul subsidiarității în materia taxelor și impozitelor	297
10.13.6.	Principiul obligativității contribuției cetățenilor la bugetul de stat.....	298
10.13.7.	Principiul egalității.....	299
10.13.8.	Principiul neutralității sistemului fiscal	308
10.13.9.	Principiul stabilității sistemului fiscal.....	318
10.13.10.	Principiul protejării libertăților fundamentale stabilite de dreptul Uniunii Europene	318
10.13.11.	Principiul bunei - credințe în raporturile de drept fiscal și financiar public.....	339
10.13.12.	Principiul intercondiționării juridicului cu economicul în cadrul raportului de drept fiscal și financiar public.....	342
11.	AJUTORUL DE STAT ȘI FACILITĂȚILE FISCALE	343
11.1.	ASPECTE INTRODUCTIVE	343
11.2.	ASPECTE PROCEDURALE CU PRIVIRE LA RECUPERAREA AJUTORULUI DE STAT	345
11.3.	REGIMUL JURIDIC AL AJUTORULUI DE STAT	349
12.	REGIMUL JURIDIC AL OBLIGAȚIEI FISCALE PRIN RAPORTARE LA CREANȚA FISCALĂ	360
13.	DELIMITĂRI CONCEPTUALE ȘI TERMINOLOGICE	372
13.1.	ASPECTE INTRODUCTIVE LA DEFINIȚIILE SECTORIALE	372
13.2.	DEFINIȚIILE GENERALE CUPRINSE ÎN CODUL FISCAL	376
13.2.1.	Activitate.....	376
13.2.2.	Accize	379
13.2.3.	Activitate dependentă; de bază; independentă	405
13.2.4.	Asociere fără personalitate juridică	418
13.2.5.	Autoritate fiscală competentă	419
13.2.6.	Contract de leasing financiar.....	419
13.2.7.	Contract de leasing operațional.....	421
13.2.8.	Comision	423
13.2.9.	Contribuții sociale obligatorii.....	423
13.2.10.	Credit fiscal.....	425
13.2.11.	Dividend	434
13.2.12.	Dobânda.....	438
13.2.13.	Dreptul de autor și drepturile conexe	439
13.2.14.	Franciza.....	440
13.2.15.	Know-how.....	440
13.2.16.	Mijloc fix.....	440
13.2.17.	Nerezident	441
13.2.18.	Persoană fizică nerezidentă	442
13.2.19.	Organizație nonprofit	445

13.2.20.	Participant	445
13.2.21.	Persoane afiliate.....	448
13.2.22.	Preț de piață.....	451
13.2.23.	Proprietate imobiliară	452
13.2.24.	Redevența.....	452
13.2.25.	România.....	453
13.2.26.	Transfer.....	456
13.2.27.	Valoarea fiscală.....	456
13.2.28.	Sediul permanent.....	460
13.2.29.	Moneda de calcul și de plată a taxelor și impozitelor.....	468
13.2.30.	Venituri în natură.....	469
13.2.31.	Tranzacțiile dintre persoane afiliate.....	469
13.2.31.1.	Metoda comparării prețurilor.....	474
13.2.31.2.	Metoda cost-plus.....	474
13.2.31.3.	Metoda prețului de revânzare.....	475
13.2.31.4.	Alte metode recunoscute în liniile directoare privind prețurile de transfer emise de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică	475
13.2.31.4.1.	Metoda marjei nete.....	475
13.2.32.	Venituri obținute din România	476
14. TEORIA LEGII FISCALE. APLICAREA ÎN TIMP ȘI SPAȚIU A ACTELOR NORMATIVE CARE REGLEMENTEAZĂ DREPTUL FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC		487
14.1.	ASPECTE GENERALE.....	487
14.2.	APLICAREA ÎN TIMP A LEGII FISCALE. NORMELE TRANZITORII APLICABILE LEGILOR FISCALE	490
14.3.	APLICAREA ÎN SPAȚIU A LEGII FISCALE. TERITORIALITATEA ȘI EXTRATERITORIALITATEA LEGII FISCALE	505
14.4.	DOMENIUL DE APLICARE A CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI DE PROCEDURĂ FISCALĂ	511
14.5.	APLICAREA LEGII FISCALE DE CĂTRE ORGANELE FISCALE.....	514
15. TEORIA RAPORTULUI JURIDIC FISCAL		516
15.1.	DREPTUL COMUN APLICABIL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL. DEFINIȚIA DE RAMURĂ A RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	516
15.2.	DEFINIȚIA RAPORTULUI JURIDIC FISCAL.....	517
15.3.	PARTICULARITĂȚILE RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	519
15.4.	REGIMUL JURIDIC AL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL. RAPORT JURIDIC PROCEDURAL FISCAL ȘI RAPORT JURIDIC MATERIAL FISCAL	522
15.5.	SUBIECTELE RAPORTULUI JURIDIC FISCAL.....	525
15.5.1.	Delimitări conceptuale cu privire la subiectele raporturilor juridice fiscale.....	525
15.5.2.	Contribuabilul. Creditorul. Debitorul. Plătitorul.....	527
15.5.2.1.	Statutul juridic al contribuabilului.....	527
15.5.2.2.	Definiția contribuabilului.....	530
15.5.2.3.	Creditorul. Debitorul. Plătitorul.....	531
15.5.2.4.	Domiciliul fiscal.....	541
15.5.2.5.	Reprezentarea contribuabilului.....	542
15.5.2.6.	Înregistrarea fiscală.....	545
15.6.	ORGANELE FISCALE. AUTORITĂȚILE PUBLICE FISCALE.....	553
15.7.	CONȚINUTUL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL.....	569
15.8.	OBIECTUL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	572
16. REGIMUL JURIDIC GENERAL AL IMPOZITELOR, TAXELOR ȘI CONTRIBUȚIILOR		573

16.1.	TEMEIUL CONSTITUȚIONAL AL RAPORTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	573
16.2.	TEMEIURILE SOCIALE ȘI ECONOMICE ALE TAXELOR ȘI IMPOZITELOR	583
16.3.	TIPOLOGIA FENOMENULUI FISCAL. CATEGORII DE TAXE ȘI IMPOZITE.....	589
16.4.	REGIMUL JURIDIC AL TAXELOR	600
16.5.	REGIMUL JURIDIC AL IMPOZITELOR.....	613
16.6.	REGIMUL JURIDIC AL CONTRIBUȚIILOR.....	623
16.7.	REGIMUL JURIDIC AL REDEVENȚELOR.....	629
16.8.	ELEMENTELE TAXELOR ȘI IMPOZITELOR.....	633
17.	IMPOZITUL PE PROFIT	645
17.1.	ASPECTE ISTORICE	645
17.2.	NATURA JURIDICĂ A IMPOZITULUI PE PROFIT.....	654
17.3.	CONTRIBUABILII.....	658
17.4.	SFERA DE CUPRINDERE A IMPOZITULUI	667
17.5.	ASPECTE PARTICULARE CU PRIVIRE LA IMPOZITAREA SEDIULUI PERMANENT.....	673
17.6.	REGIMUL JURIDIC AL SCUTIRILOR	674
17.6.1.	Aspecte introductive.....	674
17.6.2.	Natura juridică a scutirilor	675
17.6.3.	Situația particulară a dividendelor și a creditului fiscal.....	681
17.6.4.	Raportul impozitului pe profit cu libertățile comunitare fundamentale.....	685
17.7.	PERIOADA FISCALĂ. COTELE DE IMPUNERE. CALCULUL IMPOZITULUI.....	706
17.8.	REGIMUL JURIDIC AL AMORTIZĂRII FISCALE	736
17.9.	REGIMUL JURIDIC AL REORGANIZĂRII, LICHIDĂRII ȘI ALTE TRANSFERURI DE ACTIVE ȘI TITLURI DE PARTICIPARE DIN PERSPECTIVA IMPOZITULUI PE PROFIT	750
17.10.	PROCEDURA IMPOZITULUI PE PROFIT	759
18.	DREPTUL COMUNITAR CU PRIVIRE LA IMPOZITELE DIRECTE	764
18.1.	IMPOZITAREA VENITURILOR DIN ECONOMII OBTINUTE DIN ROMÂNIA DE PERSOANE FIZICE REZIDENTE ÎN STATE MEMBRE UE.....	764
18.2.	IMPOZITAREA REDEVENȚELOR ȘI DOBÂNZILOR LA ÎNTEPRINDERILE ASOCIATE	771
18.3.	SCHIMBUL DE INFORMAȚII ÎN DOMENIUL IMPOZITELOR DIRECTE CONFORM CONVENȚIILOR DE EVITARE A DUBLEI IMPUNERI	777
19.	TAXA PE VALOARE ADĂUGATĂ	780
19.1.	ASPECTE ISTORICE LEGISLATIVE NAȚIONALE	780
19.2.	ASPECTE LEGISLATIVE ISTORICE COMUNITARE	784
19.3.	ISTORIA TVA: ETAPELE GENEZEI.....	794
19.4.	NATURA JURIDICĂ A TVA	803
19.5.	PRINCIPIILE TAXEI PE VALOARE ADĂUGATĂ	811
19.5.1.	Principiul neutralității.....	811
19.5.2.	Principiul transferabilității impozitului.....	820
19.5.3.	Principiul preeminenței fondului asupra formei.....	821
19.6.	DREPTUL POZITIV CU PRIVIRE LA TVA.....	828
19.6.1.	Operațiunile impozabile	828
19.6.1.1.	Aspecte generale	828
19.6.1.2.	Activitatea economică	831
19.6.1.3.	Calitatea de persoane impozabile a instituțiilor publice.....	843
19.6.1.4.	Grupul de persoane impozabile	848
19.6.1.5.	Livrările de bunuri.....	853
19.6.1.6.	Prestarea de servicii.....	871

19.6.1.7. Achiziția intracomunitară	886
19.6.1.8. Importul de bunuri	893
19.6.2. Locul operațiunilor supuse taxei pe valoarea adăugată	900
19.6.2.1. Aspecte generale	900
19.6.2.2. Locul livrării bunurilor	907
19.6.2.3. Locul prestării de servicii	916
19.6.2.4. Locul achiziției intracomunitare	930
19.6.2.5. Importul de bunuri	932
19.6.3. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoare adăugată	934
19.6.4. Scutirile	943
19.6.5. Regimul deducerilor	984
19.6.6. Procedura taxei pe valoarea adăugată	1030
INDEX	1049